

TCO-rapport vilseleder medelklassen

Dagens industri den 4 april 2007

Den fackliga centralorganisationen TCO bekymrar sig för den svenska medelklassens framtid. I en färsk rapport hävdar man att globaliseringen drivit fram den ökade otrygghet som tjänstemän och högutbildade upplever på arbetsmarknaden. Enligt TCO förvärras situationen av den nya regeringens arbetsmarknadspolitik.

Den bärande tesen i rapporten är att medelklassens löner och jobb hotas av en situation där hundratals miljoner lågavlönade men högkvalificerade arbetare i länder som Kina och Indien kommer att utföra kvalificerad produktion i branscher av betydelse för Sverige. Den globalisering som hittills skett av svensk ekonomi har i huvudsak fört med sig positiva effekter. Samtidigt som världens arbetskraftsutbud stigit så har reallönerna för tjänstemän i medelklassen ökat med cirka 45 procent åren 1995–2006.

Vägen mot en kvalificerad ekonomi är fortfarande lång i länder som Kina och Indien. Det räcker att påminna om att 40 procent av indierna inte är skriv- och läskunniga samt att Kinas offentliga utgifter för utbildning varit konstanta i 20 år. Länders produktion bestäms av den relativa förekomsten av hög- och lågkvalificerad arbetskraft. Följaktligen så domineras båda länderna av arbetskraftsintensiv och enkel produktion.

Trots det har även vi skäl att önska oss en annan utveckling. Om Kina och Indien expanderar sin produktion i högteknologiska och forskningsintensiva sektorer så kommer det att sammanfalla med en ökad efterfrågan på de produkter och tjänster som svenska företag erbjuder.

Inte heller de multinationella företagen, med sin uppstyckade produktion, kan ses som ett hot mot medelklassen. En kort genomgång av min och andras forskning visar att multinationella företag i Sverige har dubbelt så många anställda som icke-multinationella företag och att de betalar 5–10 procent högre löner. Vidare är risken att förlora jobbet inte högre för anställda i multinationella företag än för andra anställda. Multinationella företag har förvisso möjligheten att exempelvis flytta jobb och fabriker mellan länder, men samtidigt ger verksamhet i många länder starka företag som kan betala bra löner och erbjuda stabila jobb.

Med sin rapport vill TCO varna för en utveckling där medelklassen vänder globaliseringen ryggen. Det vore givetvis en olycklig utveckling, men den är mindre sannolik om samhällsdebattens olika aktörer undviker svartmålning för att föra fram en politiskt motiverad agenda.

Fredrik Sjöholm

docent i nationalekonom och programchef för forskningsprogrammet ”Globaliseringen och företagen” vid Institutet för Näringslivsforskning